

Titel: Kapitel II.

Citation: "Kapitel II.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e33963/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

nodne Meddelelser, Indkaldelser og Henbringelser af Personer, der ere i Forvaring, se § 263, og den for Ordenens Skyld nødvendige Affattelse af Retstilfælde, se § 264. Hertil slutter sig endvidere Bestemmelsen i § 265, der selvfølgelig har sin tilsvarende Bestemmelse i Udkastet til Lov om Dømsmagtens Ordning m. m.

Reglen i § 266 hjemler en Forkortelse af den i dette Kapitel omhandlede forberedende Behandling af Sagen i særegne Tilfælde. En alt begyndt Hovedforhandling maa nemlig kunne uddrives til andre Handlinger, dels naar den Sigtede indvilger deri, — thi det staar efter Udkastet til ham, om Forprøvelse skal finde Sted — dernæst naar den nye Forberedelse er begaaet under Hovedforhandlingen; thi ordentligvis ville da alle Betingelser for en øjeblikkelig Henviisning være tilstede. Smidertid kunne andre Omstændigheder være til Hindre, f. Ex. at Betsjerner ikke ere tilstede, eller at Retten finder en Forberedelse for den Sigtede nødvendig, hvorpaa han ej kan gjøre Afstald; følgelig maa i begge Tilfælde Afvigelsen være afhængig af Rettens Indvilgelse. Hinder Paragrafen Anvendelse, indtræder naturligvis tillige en Afvigelse fra Reglen i § 247 om Nødvendigheden af et Anklagekrift; Anklagen maa mundtlig kunne fremsættes til Retssagen.

Kapitel II.

Om Forandringer i Anklagen eller i de om Henviisning og Hovedforhandlingens Forberedelse truffne Bestemmelser.

Det ved Anklagen og de dertil sig sluttende Bestemmelser vundne Grundlag for Hovedforhandlingen kan ikke ubetinget være uforanderligt; men Betingelserne og Formerne for en Forandring kræve særegne Regler. At fastsætte disse er Opgaven for nærværende Kapitel. Hvad først angaar Forandringer i Anklagen, hviler Reglen i § 267 paa den Forudsætning, at en Domfældelse ordentligvis ikke kan gaa udenfor den ved Anklagen dragne Grænse, se nærmere herom §§ 308—309 og hvad derved

bemærkes. Herefter bliver det et vigtigt Spørgsmaal, hvorvidt Forandringer i den en Gang rejste Anklage kunne tilstedes. Bortset fra det Tilfælde, hvor Forandringen ingen Betydning har for Forvaret, og hvor den derfor, om end formelt korrekt, ifølge Reglerne i § 309 ikke er nødvendig, maa det nu i den Sigtedes Interesse fastholdes, at der maa særegne Grunde til at hjemle den. Reglen maa være, at Anklageren skal indrette sin Anklage med fornøden Omhu, saa at det, der ikke er optaget i Anklagen, maa gjælde som frasaget. Det vilde ellers staa i Anklagerens Magt ved idelige Forandringer at forhale Afgjørelsen, idet Sagens nye Grundlag maatte kræve ny Forberedelse, se §§ 267 og 274; men en saadan Forhaling i det Ubestemte skal den Sigtede ikke være udset for. Forandringer kunne derfor kun tilstede, dels naar de komme frem paa et Tidspunkt, hvor de ikke ville forarsage Forhaling af Sagen (f. Ex. naar Hovedforhandlingen alligevel ikke kan finde Sted for Udlobet af den Tid, den nye Forberedelse vil kræve, eller endog paa Grund af den Sigtedes Klugt, siet ikke kan berammes), se § 267 Nr. 1, dels naar saadanne Omstændigheder foreligge, som vilde begrunde Gjenoptagelse af en Straffesag, i hvilken Forfølgning er frasalden, se § 267 Nr. 2, jfr. § 422. De formelle Regler i §§ 268—269 om Forandringer i Anklagen ere i Overensstemmelse med Principerne i det forrige Kapitel. Forandringen kan tænkes bragt frem og afgjort under Hovedforhandlingen eller udenfor denne; for det sidste Tilfælde bliver i formel Henseende flere Regler fra det foregaaende Kapitel at overføre, se § 276. Da Anklagen ikke kan rejses, førend Anklageren antager sig tilstrækkelig forberedt, kan der, efter at Anklagen er rejst, kun være Spørgsmaal om paa hans Begjæring at henvise Sagen til Forundersøgelse, naar der er Grund til at antage, at nye Data ville komme frem, som efter Bestemmelsen under Nr. 2 vilde hjemle Forandring; men under denne Forudsætning maa det ogsaa være muligt at saae Sagerne rykket tilbage i dette forberedende Stadium, se herom § 269.

Beslutningen om Sagens Henviisning til Hovedforhandling har ikke bindende Virkning

for Hovedforhandlingen som retskraftig Afgjørelse, end ikke med Hensyn til de Rægtelsesgrunde, der nævnes i § 251, forsaavidt ikke det Modsatte særlig er bestemt, se § 304, jfr. §§ 13 og 68. Derimod kræver Forholdets Natur, at selve Henvisningsbeslutningen ikke kan gøres om, medmindre noget Nyt er fremkommet, og selv under denne Forudsætning kun, naar Sagens Stilling ikke er den, at Raadet nu ligesaa godt og mere fuldstændigt kan naaes ved Afvisnings- eller Skifindelsesdom under Hovedforhandlingen. Tre disse Betingelser derimod tilføje, maa Henvisningsbeslutningen kunne tages tilbage (Kjendelse, der hæver Sagen) og det af de samme Grunde, som vilde have medført Rægtelse af Henvisningen, idet der selvfølgelig ikke er Grund til at optage saadanne Indskrænkninger, som §§ 13 og 68 have optaget for selve Hovedforhandlingen; se § 270 1ste St., jfr. herved § 199 Nr. 3. I Dørensafstemmelse hermed er fremdeles § 270, 2det Stykke, samt § 271. Hvad den sidstnævnte Paragraf angaar, bemærkes blot, at Nødvendigheden af Henvisning til Forundersøgelse for Forsvarets Skyld selvfølgelig ogsaa kan vise sig under Hovedforhandlingen, at den her maa kunne besluttes i Embeds Medfør og at der ikke særlig kan kræves nye Grunde da Alt, hvad der fremkommer under Hovedforhandlingen, forsaavidt er nyt, som det føres frem efter Umiddelbarhedsprincipets Fordringer og derved kan fremkalde en Overbevisning hos Retten, som de samme Momenter ikke i skriftlig Forelæggelse formaaede.

Ved § 272, der iøvrigt ikke trænger til Forklaring, jævnes §§ 72—74.

Det ligger i Forholdets Natur, at om ubetinget Udelukkelse af Beviser, fordi de ikke ere angione paa de forskjellige Fortegnelser (Anklageens, den Sigledes, Rettens), kan der i Straffesager ikke være Spørgsmaal. Navnlige er det indbyende, at den Besøjsse, Retten (udenfor Hovedforhandlingen Formanden efter Reglerne i § 256 Nr. 3) har til i Embeds Medfør at lade yderligere Beviser, deriblandt ogsaa Vidner, hvis Indtælbelse tidligere er nægtet, fremsøve, maa kunne udøves, saalænge Sagens procesuelle Stilling tilføder det, se § 273, 2det Stykke. Den kan ikke i den Henseende

være bunden ved tidligere Beslutninger, Parternes Andragender eller Afslid, jfr. det tytte Udkast § 207. Hvad Parterne angaar, maa derimod tillige det Hensyn tages i Betragtning, at det saavidt mulig maa forebygges, at de unblade i Tide at nævne Beviser, som de dog ere betænkte paa at fremsøve, for da senere pludselig at komme frem med dem, og saaledes enten gjøre Regning paa Modpartens Mangel paa Forberedelse eller hidføre Sagens Forhaling, naar Udsættelse bliver nødvendig (jfr. § 300). Det gaar nu vel ikke an at forebygge dette derved, at yderligere Beviser affjæres; men der kan vides derimod, idet nye Bevisers Fremførelse faar Karakteren af noget Extraordinært, der udenfor særegne Tilfælde — selv om det er godvillig mødende Vidner — kræver Samtykke af Retten, ved hvilket det almindelige Hensyn til, om Noget kan ventes oplyst derved, selvfølgelig bliver at tage. Der maa da i ethvert Tilfælde gøres Rede for Grunden til, at Beviserne ikke før ere komne frem, og dette vil faktisk i høj Grad forhindre hin upassende Fremgangsmaade, foruden at der kan blive Spørgsmaal om særegt Ansvar, se det 9de Afsnit. § 273 Afsejner derfor mellem de Tilfælde, hvor de yderligere Bevisers Fremførelse ingen særegen Hjemmel kræver, (naar Anmeldelsen her saa betimelig, at Modparten kan faae Tid til behørig Forberedelse uden Udsættelse af Sagen, naar Modparten samtykker, naar Beviserne ere ny opdagede, eller naar senere af Modparten anmeldte Beviser have foranlediget det), og andre Tilfælde, hvor der, selv om Bevisernes Fremførelse iøvrigt ikke kræver Rettens Medvirking, foredræ Andragende til Retten og dennes Tilladelse, se § 273 1ste Stykke, jfr. § 293.

Udsættelser af den berammede Hovedforhandling for Forhandlingens Begyndelse (se § 274) kunne af forskellige Grunde blive nødvendige, og have ikke saa store Betænkeligheder som Udsættelser senere, jfr. herom § 286. Iøvrigt kan Forandring i Berømmelsen ogsaa tænkes i modsat Retning, se § 275.

Reglerne i § 273 behøve ikke nærmere Forklaring. Det første Punktum angaar kun Afgjørelser udenfor Hovedforhandlingen (altsaa for dennes Begyndelse eller medens den er

udfald; med Hensyn til Afgjørelser, som finde Sted under Hovedforhandlingen, blive de paagjældende Bestemmelser enten uanvendelige eller overflødige som Følge af de for denne gjældende Regler.

Kapitel III.

Almindelige Bestemmelser om Hovedforhandlingen for Landsretten.

Det foreliggende Affnits 3 sidste Kapitler give Regler for Hovedforhandlingen, idet det 3die Kapitel fastsætter de sædvanlige Regler, det 4de og 5te Kapitel de særlige Regler henholdsvis om Hovedforhandlingen for og uden Rævnninger.

I det 3die Kapitel kunne næst efter § 277, der angiver de væsentlige Dele af Hovedforhandlingen, Bestemmelserne henføres til følgende Grupper: §§ 278—283 om de til Hovedforhandlingen nødvendige Personer, §§ 284—286 om dens Afbrudelse, § 287 om Mundtlighedsprincippet, §§ 288—290 om Forhandlingernes Ledelse, § 291 om den Sigtede's Afhørelse, §§ 292—302 om Bevisførelsen, §§ 303—309 om Kjendelser og Dommen.

Alt for det Første de Dommere, der ere kaldede til at deltage i Sagens Afgjørelse, samt i Rævningsager Rævningerne næsbrudt maa være tilstede under hele Hovedforhandlingen, de sidste, indtil deres Erklæring er afgiven, er i en paa Umiddelbarhedsprincippet grundet Proces nødvendig, og maa gjælde undtagelsesfrit; hvorledes der ved vidtløftige Forhandlinger bliver at forholde, for at ikke et Tilfælde skal hyldes en Forhandling, anviser § 278 2det Stykke, jfr. § 311. En Retskriver maa ogsaa være tilstede under hele Forhandlingen, men en Verking af Personerne er her selvfølgelig ikke udelukket. Det Samme gjælder om Statsanklageren og en bestiltet Forvarer, se § 279. Skulde det Tilfælde indtræde, at Statsanklageren eller nogen til at møde paa hans Begne Deretligt udeblev, maatte Sagen udsættes, selv om Udeblivelsen ikke skyldes Lovligt

Forfald; der ligger nemlig i Forholdets Natur, at Udeblivelsesvirkninger til Skade for det Offentlige ikke kunne indtræde som Følge heraf (jfr. derimod ved private Anklagere § 442 Nr. 1 og § 450). Betræggelsen imod, at saadan Udeblivelse ikke finder Sted, ligger selvfølgelig i Statsanklagerens Embedspligt og det Ansvar, han paadrager sig ved dens Tilfidesættelse. Hvad den bestilte Forvarer angaar, er det en Tilfidesættelse af den Sigtede's Ret, naar flere Love foreskrive, at hans Undblivelse af at møde og varetage sit Hverv ikke skal forhindre Forhandlingen eller vitiere dennes Gyldighed. Sagen bør udsættes, medmindre Forholdene tilstede strax at bestille en anden, jfr. det tynde Udkast § 128. Det Samme maa gjælde, naar en valgt Forvarer ikke møder, i de Tilfælde, hvor Mangel af en saadan gjør Bestikelse nødvendig. Ellers kan derimod en valgt Forvarers Udeblivelse ikke begrunde Krav paa Udsættelse, jfr. det tynde Udkast § 192; men om Udsættelse under særegne Omstændigheder bør indbringes, maa afgjeres efter Grundsetningen i § 286 1ste Stykke. Hvad endelig den Sigtede angaar, følger Nødvendigheden af hans personlige Nærværelse af, hvad der er udvirket ved § 200. Af den der fremstillede Betragtning følger det, at Reglen maa gjælde, saalænge den Sigtede har Afgang til at faae Ordet under Hovedforhandlingen, altsaa, indtil Sagen er optagen til Dom, se §§ 354 og 357, hvorved endvidere er at bemærke § 288 i Slutningen. Det kan ikke erkjendes for tilstrækkeligt, at han er bleven hørt angaaende Anklagen, saaledes som det tynde Udkast vil, se § 194, jfr. Meyer Strafsverfahren gegen Abwesende S. 315. Med vilkaarlige Udeblivelser haves Midler i Reglerne om Anhørelse og Fængsling, Sikkerhedsstillelse m. B. Der opstaaer imidlertid Spørgsmaal om, hvorvidt Undtagelser fra Reglen skulle anerkjendes. Ubetænkelig er for det Første Reglen i § 282; da Afhørelsen skal gjentages, naar den Sigtede atter er kommen ind, kan den end ikke betragtes som en virkelig Undtagelse. Det mærkes herved, at det i fremmede Love i Almindelighed er erkjendt, at en gjentagen Afhørelse maa finde Sted, og at det ikke er tilstrækkeligt, at den Sigtede gjøres bekendt med